
Проф. др Небојша ШАРКИЋ*
Доц. др Зоран ВАВАН**

ПОСТУПЦИ ИЗВРШЕЊА СУДСКИХ ОДЛУКА У ПОРОДИЧНИМ ОДНОСИМА

1. Увод

Утврђивање одређеног права из породичних односа судском одлуком до његове потпуне заштите и уживања, често уме бити веома сложен и захтеван, а у појединим случајевима неоправдано дуг и исцрпљујући поступак. Окончање парничног поступка и доношење мериторне одлуке суда, којом се обавезује тужени да предузме одређену чинидбу у корист тужиоца ни након наступања њене правноснажности није гарант уживања права.

Да би заштита права из породичних односа и посебно заштита права детета била делотворна, она мора да се реализује

* Проф. др Небојша Шаркић, редовни професор и декан Правног факултета Универзитета Унион, Београд.

** Доц. др Зоран Ваван, доцент на Факултету за правне и пословне студије др Лазар Вркатаић, Нови Сад, Универзитет Унион, Београд.

не само кроз доношење адекватних норматива и системских мера, већ и њихову ефикасну примену уз потпуну координацију свих релевантних учесника поступка - институција, организација и појединаца.

Поступци извршења из породичних односа регулисани су Законом о извршењу и обезбеђењу¹⁾ (у даљем тексту: ЗИО). У оквиру четвртог дела наведеног норматива, који се односи на извршења ради остварења неновчаних потраживања, пета глава посвећена је извршењу одлука у вези са породичним односима.²⁾ Наведеним одредбама, регулисани су поступци предаје детета, одржавања личних односа са дететом и извршења ради заштите од насиља у породици, заштите права детета и других одлука у вези са породичним односима. Дакле, у оквиру наведене главе закона уређен је само део извршних поступака из породичних односа, док поступак извршења ради наплате законског издржавања - алиментације, као најчешћи поступак у овој врсти извршне реферате, није обухваћен. Заправо, поступци наплате законског издржавања нису посебно, целовито и јединствено уређени ниједним чланом ЗИО, изузев што су у пар чланова сврстани у приоритетна потраживања. Разлог за такав став законодавац може правдати чињеницом да је у питању класична врста новчаног потраживања, али се са том тврђом не можемо у потпуности сложити.

2. Поступци извршења

Судске одлуке које проистичу из породичних односа, односно које су настале као резултат парничних поступака, уколико у себи садрже одређену кондеминацију у виду давања или чињења, представљају исправу погодну за извршење.³⁾ Оне су извршне ако су постале правноснажне и ако је протекао рок за добровољно испуњење обавезе, који тече од дана када је извршни дужник примио судску одлуку, ако законом није друкчије одређено.⁴⁾

1) "Сл. гласник РС", бр. 106/2015, 106/2016 - аутентично тумачење, 113/2017 - аутентично тумачење и 54/2019.

2) Чл. 368-380. ЗИО.

3) У складу са чланом 41. став 1. тачка 1. ЗИО.

4) Члан 43. став 1. ЗИО.

За извршење извршних исправа у вези са породичним односима, предвиђена је искључива надлежност суда, осим када је реч о поступцима наплате законског издржавања које спроводе јавни извршитељи.⁵⁾ Дакле, изузев поступака наплате законског издржавања, у овој врсти извршења конкретно одлучује и спроводи извршне радње судија извршног одељења.

Поступак извршења судске одлуке из породичног односа покреће се подношењем предлога за извршење од стране извршног повериоца. У улози лица чије се потраживање намирају односно обезбеђује може бити родитељ, дете, супружник или неки други члан породице који у оквиру извршног поступка остварује реализацију гарантованог и досуђеног права из породичног односа, на пример деда и баба или други сродници. Ова врста извршног поступка може се покренути и по службеној дужности, те поред наведених лица, извршни поверилац може бити орган старатељства, односно центар за социјални рад.

Предлог за извршење из породичног односа мора садржати идентификационе податке о извршном повериоцу и извршном дужнику, правноснажну пресуду из породичног спора, потраживање извршног повериоца, средство и предмет извршења, и друге податке који су потребни за спровођење извршења.

Предлог за извршење подноси се месно надлежном основном суду, а опште месно надлежан је суд на чијем подручју извршни дужник има пребивалиште или боравиште.⁶⁾

2. 1. Извршење ради предаје дејетета

Сврха и циљ овог поступка је да се омогући предаја детета родитељу којем је одлуком суда оно поверено на вршење родитељског права или органу старатељства, односно установи којој је дете поверено на чување и васпитање. Да би се реализовала принудна предаја детета, потребно је одузети дете од родитеља који онемогућава вршење родитељског права другом родитељу и не поступа по судској одлуци.

У оквиру пете главе четвртог дела ЗИО највише је чланова посвећено управо поступку извршења ради предаје детета, али и

5) Члан 4. став 1. ЗИО.

6) Члан 7. ЗИО.

поред чињенице да рубрум овог поступка носи назив "предаја детета", он заправо подразумева и поступак одузимања детета.⁷⁾

Активну легитимацију за покретање ове врсте извршног поступка има родитељ којем је судском одлуком поверено вршење родитељског права. Поред родитеља, предлог за извршење може поднети и друго лице или установа којој је дете поверено на чување и васпитавање, као и орган старатељства.⁸⁾ У предлогу за извршење ради предаје детета није нужно назначити средство извршења, а уколико је оно наведено, суд свакако није везан тим предлогом.⁹⁾ Суду се тако оставља дискреционо овлашћење да на основу процене свих околности конкретног случаја одреди најпогодније средство извршења ради предаје детета.¹⁰⁾ Такво овлашћење суда указује на одступање од начела диспозиције у овој врсти грађанског извршног поступка и наглашавања начела официјелности.¹¹⁾ Дакле, на извршном судији који поступа у конкретном предмету је да, у складу са законом, одабере најпогодније средство извршења, које ће бити примерено ситуацији у којој се дете налази и које ће обезбедити ефикасну реализацију права детета и родитеља, утврђеног извршном исправом.

Приликом доношења одлуке у извршном поступку ради предаје детета, као и приликом предузимања извршних радњи током спровођења извршења, суд је дужан да води рачуна о заштити најбољег интереса детета, те тако у изузетним случајевима може заказати рочиште уколико је то неопходно.¹²⁾ Приликом доношења одлука и предузимања конкретних радњи изв-

7) Више о садржини назива видети у: Шаркић Н, Николић М, 2018, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, ЈП Службени гласник и Правни факултет Универзитета Унион, Београд, стр. 523; Станковић Г, Палачковић Д, Трешњев А, 2018., *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, ЈП Службени гласник, Београд, стр. 1101.

8) Члан 369. ЗИО.

9) Члан 370. ЗИО.

10) Николић М, 2016, *Извршење судских одлука ради остварења неповчаног испољивања из области породичних односа и враћања на рад*, Билтен Врховног касационог суда бр. 3/2016, Интермекс, Београд, стр. 100.

11) Шаркић Н, Николић М, 2018, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, ор. cit, стр. 524.

12) Члан 371. ЗИО.

ршни судија би требао да процени који је то приступ најадекватнији с обзиром на околности конкретног случаја.

Предаја детета може се решењем о извршењу наложити не само извршном дужнику већ и сваком другом лицу код кога се дете затекне у време доношења решења о извршењу или у току спровођења извршења.¹³⁾ Тако у овом случају може доћи до одступања од начела формалног легалитета, по којем је суд приликом одлучивања везан извршном исправом.¹⁴⁾

Средства извршења која ЗИО предвиђа у овој врсти извршног поступка су: новчана казна, казна затвора и принудно одузимање детета.¹⁵⁾ Ова средства могу се одређивати и извршавати према лицу које одбија да изврши наложену обавезу да преда дете, лицу које отежава или спречава предају детета, лицу код кога се дете налази или лицу од чије воље зависи предаја детета. Она се могу утврђивати и мењати све док се извршење не спроведе.

Новчану казну као средство извршења суд ће одредити родитељу, односно извршном дужнику код којег се дете налази, као условну меру уколико дете не преда у одређеном року другом родитељу или установи којој је оно поверено. Новчана казна се у овом случају изриче и извршава у складу са одредбама о изрицању новчане казне ради предузимања радње коју може предузети само извршни дужник.¹⁶⁾ Уколико извршни дужник не поступи по том налогу у остављеном року, суд ће по службеној дужности донети решење о извршењу новчане казне.¹⁷⁾ Након тога, суд може донети ново решење којим ће одредити нови примерени рок за предају детета и изрећи нову новчану казну извршном дужнику, у већем износу од претходне, а уколико извршни дужник не поступи ни по том решењу, суд ће донети ново решење о извршењу новчане казне и такав поступак може понављати све док извршни дужник не изврши своју обавезу.¹⁸⁾ У таквим ситуацијама које не доносе резултат свакако би се могло поставити питање ефикасности и рационалности ове врсте средства извршења, те суд свакако не би требао на њему инси-

13) Члан 372. став 2. ЗИО.

14) Према члану 5. став 1. ЗИО.

15) Члан 373. став 1. ЗИО.

16) Члан 374. став 1. ЗИО.

17) У складу са чланом 363. став 1. ЗИО.

18) Члан 363. ст. 2. и 3. ЗИО.

стирати и одуговлачити поступак, већ одредити друго средство извршења.

Као средство извршења суд може одредити казну затвора која се изриче извршном дужнику све док не преда дете, а најдуже до 60 дана,¹⁹⁾ која се извршава сходно одредбама *Закона о извршењу кривичних санкција*.²⁰⁾ Суд ће ову меру одредити првенствено у циљу издејствовања воље и радње извршног дужника да преда дете, како би се спречило принудно одузимање и ситуација која може бити трауматична и стресна пре свега по само дете.

Код поступка извршења ради предаје детета орган старатељства је обавезни учесник и суд је у обавези да му достави решење о извршењу најкасније 10 дана пре датума када је заказано спровођење извршења.²¹⁾ У име органа старатељства у овом поступку учествоваће психолог надлежног центра за социјални рад, чија је улога да пружи стручну помоћ суду током целог извршног поступка, како у фази припреме тако и током самог предузимања извршних радњи.²²⁾ Психолог је дужан да прикупи и истражи чињенице од значаја у конкретној правној ствари како би спровођење извршења било ефикасно и у најбољем интересу детета. Том приликом он треба да утврди емоционални статус детета, начин његовог реаговања на стрес и механизме преовладавања, брзину прилагођавања на промене, емоционалне односе њега и лица са којим живи и лицем коме треба да буде предато и друге чињенице значајне за само организовање радњи извршења. Такође, психолог је дужан да обави информативно-саветодавни рад са лицем са којим дете живи и покуша да издејствује добровољну предају детета, те га том приликом упозна са предностима таквог поступања којим би се избегле штетне последице по дете. Извршном судији који спроводи извршење психолог може предложити конкретне и детаљне услове уређења простора у коме се спроводи извршење и начин предаје детета.²³⁾

19) Члан 374. став 3. ЗИО.

20) "Сл. гласник РС", бр. 55/2014.

21) Члан 375. став 1. ЗИО.

22) Вујовић Р, 2018, *Положај и овлашћења Органа старатељства у извршном поступку*, Зборник радова: Чetrдесет година извршног законодавства у грађанским поступцима, Правни факултет Универзитета Унион и ЈП Службени гласник, Београд, стр. 240.

23) Члан 375. ст. 3. и 4. ЗИО.

Принудном одузимању приступа се у оним ситуацијама када није било могуће реализовати добровољну предају детета. О времену и месту извршења суд ће обавестити извршног повериоца, као лице које је поднело предлог за извршење и коме треба да се преда дете,²⁴⁾ затим психолога надлежног центра за социјални рад, као и орган надлежне полицијске управе уколико је од стране извршног дужника или трећег лица код кога се дете налази већ пружен отпор или се он основано очекује. Дакле, по правилу извршни дужник, односно лице од кога је потребно одузети дете се не обавештава о заказаном термину спровођења извршења, а као разлог такве процедуре налазимо у интересу да се поступак ефикасно спроведе и оконча, односно да се спречи евентуално одуговлачења извршења, тако што ће се дете скривати, мењати његова локација, манипулисати дететом на дан извршења како би оно реаговало супротно својим ставовима и сл.

Значајна новина од јануара 2020. године у актуелним одредбама ЗИО јесте да дете принудно одузима и предаје орган старатељства уз присуство и надзор суда.²⁵⁾ Ова нова ингеренција органа старатељства је изазвала доста полемика у научно-стручној правној јавности, пре свега због чињенице да принудне радње у судском поступку може да спроводи само суд, те да материјални прописи којима су дефинисана и утврђена овлашћења органа старатељства нису новелирани.

Због важности претходно наведеног новелираног овлашћења органа старатељства у поступку предаје и одузимања детета, те услед неслагања аутора овог рада са неведеном законском новином, кратко бисмо се задржали на овој теми. Наиме, сматрамо да није допустиво да се у оквиру процесног грађанског закона као што је ЗИО уређују овлашћења органа старатељства, која се иначе уређују општим актима из оквира социјалне заштите, односно актима којима се уређују надлежности и делокруг рада центра за социјални рад. Напоменули бисмо при томе, да акти који уређују питања делатности социјалне заштите и делокруга рада центра за социјални рад, као што су *Закон о социјалној заштити*²⁶⁾ и *Правилник о организацији, нормативима и сјан-*

24) Члан 376. став 1. ЗИО.

25) Члан 376. став 2. ЗИО.

26) "Сл. гласник РС", бр. 24/2011.

*диргима рада центара за социјални рад*²⁷⁾ нису предвидели ово овлашћење нити су у вези са њим новелирани. Сам орган старатељства није успостављен у нашем правном систему као орган државне принуде, те се њему, према нашем мишљењу, не може ни поверити империјум силе који подразумева право да одузме дете од родитеља и преда другом родитељу, органу старатељства или другом лицу који је означен у извршној исправи као извршни поверилац.

Дакле, сматрамо да орган старатељства по својој основној концепцији стручног органа у оквиру центра за социјални рад, односно по свом структуралном уређењу, као ни по кадровској оспособљености, не може имати тако деликатно овлашћење да применом средства принуде одузима дете. Ово овлашћење би морало, према нашем мишљењу, да остане, односно да се врати у оквир судске делатности и она се не би смела преносити ни поверавати другој правосудној професији, као ни било ком другом органу. Мора се просто имати једна чињеница у виду, да је орган старатељства у извршном поступку код породичних односа важан и неизоставни учесник, али пре свега помоћни орган суда. Он суду пружа знатну подршку и помоћ пре свега по питањима: процене фактичког стања угрожености детета, могућности разговора ради мирног решавања без употребе принуде, делотворности средстава принуде у конкретној ситуацији, момента предузимања извршне радње, када одложити или прекинути поступак извршења, додатне медицинске помоћи и сл.²⁸⁾

Поред наведеног новог овлашћења, обавеза психолога је и да у току предузимања извршних радњи прати понашање и реакције детета и извршног дужника, односно лица коме се дете одузима, као и да утиче на спречавање или смањење понашања која могу изазвати сукоб или трауматско реаговање детета, да саветује судију како да се одузимање и предаја детета остваре са што мање штете по раст и развој детета и да сам предузима све потребне радње у те сврхе. Своја запажања он уноси у записник о

27) "Сл. гласник РС", бр. 59/2008, 37/2010, 39/2011 - др. правилник, 1/12 - др. правилник, 51/2019 и 12/2020.

28) Шаркић Н, Николић М, 2020, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, ЈП Службени гласник и Правни факултет Универзитета Унион, Београд, стр. 625.

одузимању и предаји детета који сачињава извршни судија и потписује га.²⁹⁾

Код ове врсте извршног поступка присуство извршног дужника није нужно, с обзиром да се ради о поступку који је неопходно хитно спровести ради реализације права и интереса детета и лица са којим ће оно живети.

2. 2. Извршење ради одржавања личних односа са децом

Извршна исправа за покретање извршног поступка ради одржавања личних односа са дететом углавном је пресуда за развод брака у овину које је одлучено, између осталог, на који начин ће се одржавати лични односи детета и родитеља са којим оно не живи. Суд ће ову одлуку донети уколико родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или процени да он није у најбољем интересу детета.³⁰⁾

ЗИО је у оквиру четвртог дела пете главе одредбом 379. регулисао извршни поступак ради одржавања личних односа са дететом. Поједини аутори сматрају да сам назив одредбе није адекватан, с обзиром да није у складу са одредбама Породичног закона који право на одржавање личних односа дефинише као право детета, а не других лица да одржавају личне односе са њим, те би у том смислу и назив одредбе требало преформулисати.³¹⁾ Наведени члан ЗИО који уређује ову врсту извршног поступка има упућујућу садржину, те се наводи сходна примена појединих чланова ЗИО и то: 368, 370, 371, 375, 376. и 377.³²⁾ Одредбе на које се упућује налазе се у делу Закона којим је уређен извршни поступак ради предаје детета и конкретно се односе на месну надлежност, предлог за извршење, заштиту интереса детета, учешће психолога, органа старатељства и осталих помоћних органа, правила о принудном одузимању и предаји детета

29) Члан 376. став 3. ЗИО.

30) Члан 272. став 2. *Породичног закона*, „Сл. гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011 - др. закон и 6/2015.

31) Тако: Станковић Г, Палачковић Д, Трешњев А, 2018, Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу, *op. cit.*, стр. 1127.

32) Члан 379. ЗИО.

и спровођењу извршења ако је наложено да се дете одмах преда. Овакво нормативно решење делује веома скромно, штуро и непотпуно. На овај начин потпуно су изостављена средства извршења, као и одабир корака које суд предузима приликом спровођења принудних извршних радњи.

У овим поступцима се могу јавити заиста веома различите ситуације које су сложене и захтевне за спровођење. Управо из тог разлога, узимајући у обзир да је реч о осетљивој врсти извршног поступка, где се мора водити рачуна о најбољем интересу детета, нужно је постојање јасног нормативног оквира у којем поступају суд, психолог, родитељ и други учесници извршења. Важно је такође навести и чињеницу да поновно спајање детета са родитељем ради одржавања личних односа, у случајевима када извесно време нису живели заједно нити одржавали контакт, може бити тренутно отежано и неизводљиво. Оваква ситуација, у којој је дошло до емоционалне отуђености, може захтевати предузимање посебних припремних радњи и мера, а у зависности од околности конкретног случаја, мере би подразумевале предузимање континуираних радњи уз учешће стручних лица и родитеља, са циљем успостављања односа блискости и поверења детета и родитеља са којим оно не живи.³³⁾

2. 3. Извршење ради заштите од насиља у породици и заштите права деце

У поступцима извршења ради заштите од насиља у породици, заштите права детета или извршења других одлука у вези с породичним односима, ЗИО је упућујућим чланом предвидео сходну примену одредби главе закона којом се регулишу поступци у вези са породичним односима.³⁴⁾ У складу са наведеним правилом, против члана породице који врши насиље, пред поступка исељења, могу се применити и друга предвиђена средства извршења попут новчане казне, казне затвора и принудног одузимања детета.

33) Николић М, 2016, *Извршење судских одлука ради остварења неповчаног изражавања из области породичних односа и враћања на раг*, *op. cit.*, стр. 103.

34) Члан 380. ЗИО.

Поступак извршења спроводи извршни судија. Сврха предузимања извршних радњи јесте заустављање опасности по чланове породице који су жртве насиља и обезбеђење заштите њиховог физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности.³⁵⁾ У зависности од садржаја извршне исправе, обавеза извршног дужника може се састојати у чињењу или нечињењу, односно уздржавању од предузимања одређених радњи.³⁶⁾ Обавеза чињења, на пример, била би исељење извршног дужника из породичног стана, а нечињења односно уздржавања - мера забране приближавања члану породице на одређену удаљеност, приступа у простор око места становања или места рада и даљег узнемиравања.

Приликом исељења примењују се правила ЗИО која важе за испражњење и предају непокретности.³⁷⁾ Дакле, лице се исељава са својим стварима из стамбеног простора у којем живи са жртвом насиља. Сврха предузимања ове извршне радње међутим није иста као код класичног исељења, где је непокретност главни предмет извршења. Овде се ситуација додатно компликује, с обзиром на то да се простор у коме живи жртва насиља и најчешће остатак породице ослобађа само од извршног дужника - насилника. У таквим ситуацијама, како би се обезбедила заштита свих учесника поступка на лицу места, неопходно је присуство полиције, а по потреби и других помоћних учесника извршног поступка, као што су центар за социјални рад, бравар, хитна помоћ и други.

Код насиља у породици, поступак извршења је изузетно захтеван и сложен, те изискује посебно искуство и професионалност судије и осталих помоћних стручних органа који учествују у њему. Нужно је такође постојање јасних и прецизних правила спровођења извршних радњи. Ставови и мишљења појединих правних теоретичара чине се потпуно оправданим када аргумен-

35) Николић М, 2016, *Извршење судских одлука ради остварења неовчаног потраживања из области породичних односа и враћања на рад*, *op. cit*, стр. 104.

36) *Ibid*.

37) Чл. 353-358. ЗИО.

товано замерају да ова врста извршног поступка није адекватно регулисана.³⁸⁾

2. 4. Извршење ради најлаише законског издржавања

ЗИО није посебно уредио ову врсту извршног поступка, али се он спроводи према правилима извршења ради остварења новчаног потраживања, с обзиром на чињеницу да издржавање представља један облигациони, дужничко-поверилачки однос који је имовинског карактера и који се реализује, по правилу, у новцу.

С обзиром да законско издржавање представља облик класичног новчаног потраживања, у оквиру извршног поступка користе се она средства и предмети извршења који су предвиђени законом за његово намирење. У складу са тим, извршење се може спроводити на: заради и другим сталним новчаним предметама, непокретним и покретним стварима, новчаном потраживању извршног дужника, новчаним средствима на рачуну извршног дужника, средствима из штедног улога, средствима са текућег рачуна извршног дужника, финансијским инструментима, уделима у привредном друштву, хартијама од вредности и потраживању извршног дужника да му се преда непокретност или предају или испоруче покретне ствари.³⁹⁾ У предлогу за извршење није нужно определити средство и предмет извршења, већ се може навести да ће се извршење спровести на целокупној имовини, те ће се након утврђивања имовине извршног дужника закључком утврдити најпогодније средство и предмет извршења којим ће се намирити потраживање.

Законско издржавање сматра се приоритетним потраживањем, те извршни повериоци који потражују наплату овог права имају првенство у намирењу у односу на остале извршне по-

38) Видети: Шаркић Н, Николић М, 2018., *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, *op. cit*, стр. 534; Станковић Г, Палачковић Д, Трешњев А., 2018, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, *op. cit*, стр. 1131.

39) Поступци извршења ради наплате новчаних потраживања дефинисани су одредбама које се налазе у трећем делу ЗИО, чл. 150-338.

вериоце, чак и у случајевима када је извршење осталих извршних поверилаца већ започето.⁴⁰⁾

Решење о извршењу доноси суд, док извршне радње у овој врсти извршног поступка спороводе јавни извршитељи, што је свакако новина у односу на претходно важеће одредбе ЗИО.⁴¹⁾ Овакво становиште законодавца оправдано је не само на основу чињенице да је реч о класичном облику новчаног потраживања већ и разлозима ефикасности и учинковитости самог поступка.

3. Закључно разматрање

Поступци извршења представљају често завршну фазу у остварењу конкретног потраживања и реализацију обавезе одређених субјеката, те без њих уживање права прокламованог законом и утврђеног одлуком суда није могуће. Управо из тог разлога, да би заштита права из породичних односа у судским поступцима била делотворна, поступак извршења мора бити ефикасан и сврсисходан. Узимајући у обзир саму природу ових односа, неблагоприятно и неучинковито извршење судских одлука које из њих произлазе, могло би угрозити основне егзистенцијалне интересе како деце тако и осталих чланова породице којима је заштита неопходна.

Поступак извршења судских одлука из породичних односа јесте веома сложен и захтеван процес. Управо из тог разлога захтева огромну одговорност државе и свих институција и појединаца које у њему учествују.

Према мишљену аутора овог рада, сам нормативни супстрат којим је уређена ова врста извршног поступка оставља простор за надоградњу, конкретизацију и новелирање, како би се унапредио конкретан процес извршења и остварио своју сврху.

40) Члан 292. ЗИО.

41) На основу члана 4. став 1. ЗИО.

4. Литература

Благојевић Б, 1938, *Систем извршног поступка*, Геца Кон, Београд.

Ђорђевић Ј, 1979, *Појам, улога и значај извршења у праву*, Зборник: Извршење судских одлука, Београд.

Николић М, 2016, *Извршење судских одлука ради остварења неновчаног потраживања из области породичних односа и враћања на рад*, Билтен Врховног касационог суда бр. 3/2016, Интермекс, Београд.

Станковић Г, 2004, *Предмет извршног поступка*, Правни живот, 12/2004, X том, стр. 5.

Старовић Б, 2007, *Коментар Закона о извршном поступку*, Интермекс, Београд.

Шаркић Н, 2004, *Извршење одлука донетих у радним споровима*, Радни односи, зборник радова, Београд.

Шаркић Н, Николић М, 2006, *Коментар Закона о извршном поступку*, Службени гласник РС, Београд.

Шаркић Н, Николић М, 2018, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу*, ЈП Службени гласник и Правни факултет Унион, Београд.

Шаркић Н, Николић М, 2020, *Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу - друго измењено и допуњено издање*, Правни факултет Универзитета Унион и ЈП Службени гласник, Београд.

Прописи:

Закон о извршењу и обезбеђењу, "Сл. гласник РС", бр. 106/2015, 106/2016 - аутентично тумачење, 113/2017 - аутентично тумачење и 54/2019.

Закон о парничном поступку, "Сл. гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014 и 87/2018.

Закон о извршењу кривичних санкција, "Сл. гласник РС", бр. 55/2014.

Породични закон, "Сл. гласник РС", бр. 18/2005, 72/2011 - др. закон и 6/2015.

Закон о социјалној заштити, "Сл. гласник РС", бр. 24/2011.

Правилник о организацији, нормативима и стандардима рада центара за социјални рад, "Сл. гласник РС", бр. 59/2008, 37/2010, 39/2011 - др. правилник, 1/12 - др. правилник, 51/2019 и 12/2020.

САДРЖАЈ

Проф. др Небојша ШАРКИЋ Доц. др Зоран ВАВАН АНАЛИЗА СТАЊА ИЗВРШНОГ ЗАКОНОДАВСТВА У ГРАЂАНСКИМ СТВАРИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ -----	5
Младен НИКОЛИЋ Проф. др Небојша ШАРКИЋ СПЕЦИФИЧНА ПРАВНА СРЕДСТВА У ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ -----	32
Никола СТОШИЋ ПРВОСТЕПЕНИ ПОСТУПАК - измене и допуне Закона о извршењу и обезбеђењу -----	71
Младен НИКОЛИЋ СКРАЂЕНИ ИЗВРШНИ ПОСТУПАК -----	82
Др Милена ТРГОВЧЕВИЋ ПРОКИЋ ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА ДОНЕТИХ У ВАНПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ И ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКИХ ИСПРАВА -----	100
Проф. др Небојша ШАРКИЋ Доц. др Зоран ВАВАН ПОСТУПЦИ ИЗВРШЕЊА СУДСКИХ ОДЛУКА У ПОРОДИЧНИМ ОДНОСИМА -----	124